

VNDE SIT QVOD NON INTELLIGVNTVR
QVAE SCRIPTA SVNT. Ca. VIII.

Vabus autem causis nō intelligunt que scripta
d sunt, si aut ignotis aut ābīguis signis obtegūt.
Sunt autem signa propria vel trāslata, propria
dicuntur, cum his rebus significandis adhibent, prop̄
quas sunt instituta, sicut dicimus bouē cū intelligimus
pecus, quod omnes nobiscum latīne lingūe homines
hoc nomīne vocāt, translata sunt, cum et ipsē res quas
propriis uerbis significamus, ad aliqd aliud significan
dum usurpātur, sicut dicimus bouem, et per has duas
sillabas intelligimus pecus, quod isto nomīe appellari
solet euangelistam quem significauit scriptura, inter
pretante apostolo & dicente, Bouem triturantem non
infrenabis. Ad propria autem signa pertinent uerba
que prorsus inter homines obtinuerūt principatum
significandi, quocumq; animo concipiūtur, si ea quisq;
p̄dere uelit. Sed quia uerberato aere statim transeunt,
nec diūtius manent quam sonant, instituta sunt per lit
teras signa uerborum, & ita uoces oculis ostenduntur
non per seipsas, sed per signa quēdā sua. Ista signa ergo
non potuerūt communia esse omnibus gentibus, pec
cato quodam dissensionis humanę, cū ad se quisq; prin
cipatū rapit, cuius superbię signū est erecta illa turris
in cęlum, ubi homines impij nō solum animos, sed etiā
uoces dissonas habere meruerunt. Sed gratia dei mise
ricorditer prouisum est, ut scriptura diuina que in pria
illa lingua, qua homines primi locuti sunt primitus cō
scripta est, ab ipsa p̄ uaria interpretū officia ad noticiā
homīnū differret, ne humana miseria fame uerbi dei
deficiens, sine remedio in eternum periret, seruato in
ordine, qui em maxime canon inuenit harum scriptur
rarum illis tribus linguis que in cruce redemptoris &
saluatoris nostri dedicate sunt, hebręa uidelicet, gręca

Et nota ad istam sancti
moralibus peribis sermo huma
commendari, uerbi una queq;
lingue dominus in intellectu si
interpretatio de colligendo se
gravis uis. Sed que plures &
autem signis & interpretatiōe
legerit que scriptura de am
quorum uerba de magis agim
creatus ut dominus uellet qu
dubus signis necessaria essent
dubium uerba modo que sup̄
conferretur, unde oportet ut
signis uel egeremus in quibus ra
contulit. Deinde de ipsius uerba
has uerba uel uerba habent
quis linguis propriis que uerba
elicit, & hęc uerba uerba
regniū uerba uerba uerba
DE NOTIS SIGN
Constat autem signa
i quantum ad uerba pertina
uerba uerba uerba uerba
tunc uerba uerba uerba uerba
uerba uerba uerba uerba
conferretur hominibus aut
conferretur hominibus aut
conferretur hominibus aut
conferretur hominibus aut
conferretur hominibus aut
conferretur hominibus aut
conferretur hominibus aut
conferretur hominibus aut
conferretur hominibus aut
conferretur hominibus aut

& latina. ad inuicem sanctę trinitatis fidę. in tribus mundi partibus tripertito humano generi principalitę commendari. vt ex his vna quęq; gens & natio p̄prie lingue adminiculo. intellectum sibi salubrę attraheret. interpretando ac colloquendo sensum eundę canonicū p̄prie v̄bis. Sed quia p̄diximus qđ aut in ignotis signis aut in ambiguis hereret intellectus. vt non facile inteligeretur quę scripta sunt. de ambiguis signis post loquemur. nunc de incognitis agimus. Agere enim de creuimus. vt si dominus uellet quęcumq; in p̄dictis duobus signis necessaria essent ad discendum nobis. distributo ordine modoq; disposito quantū possemus conscriberemus. vnde oportebat vt de ignotis p̄prie signis post egeremus. in quibus radix et initiū discēdi consistit. Deinde de ignotis translatis. in quibus subtilitas et utilitas lectionis habetur. postea vero de ambiguis signis propriis atq; translatis. quibus ad purum elicitis. & secundum ueritatem inuentis. firmitas & integritas lectionis generatur.

DE IGNOTIS SIGNIS. Ca. IX.

Gnotorum autem signorum duę formę sunt.

i quantum ad verba pertinet. namq; aut ignotū verbum facit herere lectorem. aut ignota locutio. quę si ex aliis linguis ueniunt. aut quę rēda sunt ab earum linguarum hominibus aut lingua eadem. si aut ocium est aut ingenium ediscendę. aut pluriū interpretum consulenda collatio. Si autem ipsius lingue nostre idest latine aliqua verba locutionesq; ignorāus. legēdi consuetudine audiendiq; innotescunt. Nulla sane sunt magis mādanda mēorię. quā illa uerborū locutionūq; genera q̄ ignoramus. ut cū peritior occurrerit. de eo q̄ri possit. vel talis lectio q̄ uel p̄cedētib; uel cōsequētib; uelocius ostēdat quā vim habeat. quidq; significet qđ ignoramus. facile adiuuāte memoria possimus